N^ro 65.

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 13. *SIERPNIA ROKU* 1799. *we WTOREK.*

z Wiednia dnia 3. Sierpnia.

Kapitulacya względem cytadelli Alexandryiſkiey między F. M. L. Bellegarde i Generałem Gardanne kommendantem cytadelli.

Artykuł I. Załoga cytadelli wyidzie z wszelkiemi honorami woiennemi, bronią, rozmaitemi chorągwiami, i palącemi łątami przez bramę *Aſti*, i wyprowadzi z ſobą dwie 4 funtowe armaty wraz z potrzebnemi do tego ammunicyinemi wozami, ammunicyą i ludźmi. Załoga ſtanie na ſtoku przed bramą *Aſti* aż do bramy *Alexandryi*, broni nie złoży i do *Francyi* powroci, pod warunkiem nie ſłużenia przeciw Ceſarzowi aż do ſwoiey zamiany, ktora naſtąpi przed wszelką inną zamianą za żołnierzy *Auſtryackich* i *Roſſyiſkich*.— Odpowiedź: *Załoga wyidzie z chorągwiami woiennemi i 2 armatami przed bramą* Aſti, *złoży iednak broń na ſtoku, podda ſię w niewolę i zaprowadzoną zoſtanie do kraiow Ceſarza Jmci.*

Art: II. Nie będą uważani za niewolnikow woiennych, Generał brygady *Gardanne*, ſzef dywizyi *Tanaro*, Generał Adjutant *Louis*, inni Adjutanci, rownie iak aktualni, tudzież generalnemu ſztabowi przydani officerowie, wraz z 300 woyſkowemi, których Generał *Gardanne z* załogi wybierze.— Odpowiedź: *Kommendant rownie iak Generał Adjutant* Louis, *inni Adjutanci wraz z całym ſztabem głownym podlegać będą losowi załogi.*

Art: III. Officerowie zatrzymaią ſzpady, konie, woienne ſprzęty, i całą własność ſwoią, żołnierze ſwoie torniſtry, rownie iak inni przy armii zoſtaiący officyaliſci ſwoie konie i ſprzęty. Przychodzący do zdrowia officerowie i inni woyſkowi koni nie maiący, będą mieli doſtarczane konie od ſtacyi do ſtacyi. *Piemonczykowie*, *Ciſalpini* i *Szwaycarowie* ſkładaiący część armii *Francuzkiey*, rownie będą traktowani iak woyſko *Francuzkie.*— Odpowiedź: *Officerowie wyżſzey rangi*, *Generał Gardanne, Generał Adjutant* Louis, *ſzefowie korpuſu inżenierow, Artylleryi, i innych korpusow zatrzymaią ſzpady, a officerowie ſwoie konie, i inne ſprzęty woienne, żołnierze zatrzymaią ſwoie torniſtry, a znayduiący ſię przy armii officyaliści ſwoie konie i sprzęty. Nakoniec będzie przyłożone ſtaranie doſtarczenia w marſzu koni tym, którzy w nie nie ſą opatrzeni.* Piemonczykowie, Cisalpini, *i* Szwaycarowie *będą traktowani iak Francuzi.*

Art: IV. Dzieſięć przykrytych wozow wyidzie z ſprzętami ſztabu głownego, korpuſow oddzielnych i kaſſą woienną, w przypadku gdyby iedno lub drugie korpus w wozy i konie nie było opatrzone, armia *Auſtryacka* doſtarczy onych od ſtacyi do ſtacyi aż do granic *Genui.*— Odpowiedź: *Gdy każdemu właściwe sprzęty ſą zoſtawione, przeto ninieyſzy artykuł ſam przez ſię upada, wreszcie należy, aby wſzyſtkie kaſſy woienne lub magazyny, ſkłady, plany, archiwa, tudzież wſzelkie woienne lub ammunicyine ſprzęty pod iakimkolwiek nazwiſkiem będące a do Rządu* Francuzkiego *lub* Piemonckiego *należące, iak naywierniey wydane były.*

Art: V. Chorzy z ludzkością w ſzpitalach będą opatrywani, zoſtawieni dla nich zoſtaną potrzebni lekarze i dozorcy w przepiſaney liczbie, po ſwoim zaś uzdrowieniu będą uważani iako ci, którzy ſię dla własnych intereſſow w *Alexandryi* pozoſtać muſzą, a ktorym po ukończeniu tychże intereſſow potrzebne paszporta wydane zoſtaną. Chorzy nie będą uważani za jeńcow woiennych.— Odpowiedź: *Chorzy i ranni ſą jeńcami woiennemi, obydwa będą z ludzkością iaka nam ieſt właściwą opatrywani. Załoga może zoſtawić potrzebnych ſelczerow i dozorcow, wybrane także będzie zdatne mieyſce na ſzpital.*

Art: VI. W trzy godziny po podpisaniu kapitulacyi wydane będą woyſku *Auſtryackiemu* zewnętrzne mieysca fortecy, nie wniydą iednak do cytadelli iak tylko kommiſſarze *Auſtryaccy* i oſoby wyſłane od kommendanta oblężenia. Armia *Auſtryacka* nie prędzey wniydzie do cytadelli, aż dopoki taż od załogi *Francuzkiey* nie będzie opuszczona.— Odpowiedź: *W trzy godziny po podpiſaniu kapitulacyi, woyſka Ceſarza Jmci zaymą bramę* Aſti, *rownie iak zewnętrzne mieyſca tey bramy.*

Art: VII. W przypadku gdyby armia *Francuzka* nie znaydowała ſię iuż na granicy *Genui*, dozwolone będzie wyſłanie iednego officera do głowney kwatery Generała kommenderuiącego z ninieyſzą Kapitulacyą.— Odpowiedź: *Zezwolono.*

Art: VIII. Gdyby w kapitulacyi znaydował ſię iakowy wątpliwości podlegaiący Artykuł, ten na rzecz garnizonu rozwiązanym zoſtanie.— Odpowiedź: *W tey mierze ugodzą ſię ſtrony w ſposobie łagodnym.*

Art: IX. Dana będzie załodze doſtateczna a Generałowi *Gardanne* oddzielna eſkorta aż do granic *Genueńſkich.*— Odpowiedź: *Załoga ſtoſownie do kapitulacyi otrzyma doſtateczną eſkortę i zupełne beſpieczeńſtwo.*—

Artykuły Dodatkowe.— Zaraz po podpisaniu kapitulacyi wydani będą zakładnicy *Piemonccy* wraz z należącemi do nich ſprzętami. W zadatek zaś dopełnienia ninieyſzey kapitulacyi wydani będą na wzaiem dway officerowie. Zaraz po podpiſaniu przyſłani zoſtaną do cytadelli ieden officer od korpusu inżenierow, ieden od artylleryi, i ieden kommiſſarz *Auſtryacky*, którym wſzyſtkie plany, magazyny, ſkłady, rownie kaſſy i inne woienne ſprzęty, bez naymnieyſzego uszczerbku wydane bydź maią. Konie do artylleryi i kawaleryi rownie iak do Rządu *Francuzkiego* należące, powrocone zoſtaną. Załoga wyidzie iutro 22 Lipca o godzinie 4 po południu przez bramę *Aſti*, ci zaś którzy do wydania sprzętow woiennych ſą przeznaczeni, pozoſtaną w cytadelli aż do ukończenia tego intereſſu. Wſzyſtkie konie i inne ſprzęty, należące do Ceſarza Jmci, iego ſprzymierzeńcow i officerow *Auſtryackich* będą oddane. W obozie przed cytadellą *Alexandryiſką* dnia 21 Lipca 1799 o godzinie 10 w nocy. (Podpiſano) *Hrabia Bellegarde F. M. L.*—

Generał brygady Gardanne.— Gen: Adjutant Louis.

Armat rozmaitego kalibru 103. znaleziono w Cytadelli. Załoga wynoſiła 2400. głow, nie rachuiąc pozoſtałych chorych. — Rapporta Generała *Klenau* pod d. 20. z *Florencyi* datowane, donoszą, iż Lud *Toſkańſki* zwycięztwami woyſk Ceſarſkich i *Roſſyiſkich* ożywiony, iuż to przez Religią i miłość ku ſwemu Rządzcy, iuż przez nienawiść ku nieprzyiacielowi, tak ſzczęśliwym zapałem był powodowany, iż Generał ten z łatwością mógł osadzić *Liworno*, *Pizę*, *Lukkę* i *Pescia*. Z głownym zaś korpusem swoim udał ſię do *Sarzana*, aby tam w krotszey linij armią ſwoią utrzymywał. Insurgenci *Florentscy* zaieli także zamki *Antignano* i *Piombino* z 200. *Francuzami* i 8. armatami, tudzież korsarza *Francuzkiego* z 3. armatami. *Voltera* i cała okolica ku *Rzymowi*, ieſt wolna od nieprzyiaciela, *Perugia* tylko i *Civitavecchia* zoſtaie ieszcze w ręku jego, zkąd iednak wiele osob ucieka do *Ankony*.

Generał *Klenau* pod dniem 21. Lipca donosi z *Florencyi*, iż dniem wprzody część ſtoiących woyſk nieprzyiacielſkich pod *Sarzana* cofneła ſię do *Erizi*, a druga przez *Ulla* ku *Genui*. *Sarzana* była ieszcze oſadzoną od 1500. *Francuzow*. W Zamku *Porta* patrole nasze znalazły 5. armat nieprzyiacielſkich w *Via reggia* 2. a w *Caſtel nuovo* 3. Pułkownik *d'Aspre* przytrzymał w *Liworno* dwa *Genueńſkie* ſtatki i trzy kapry *Francuzkie*, te ſtatki osadzone dobrze myślącemi maytkami *Toſkańſkiemi*, będą teraz nad brzegami przeciw nieprzyiacielowi użyte. W *Liworno* znaleziono pięć tyſięcy broni zdatney do użycia, którą dobrze myślący insurgenci uzbroieni zoſtaną. Pułkownik *d'Aspre* przybywszy do *Liworno*, wyſłał zaraz mały ſtatek przewozowy dla wyszukania flotty *Angielſkiey*, i uwiadomienia oney o zaięciu *Liworno* i teraźnieyszym ſtanie rzeczy we *Włoszech*. Na dniu 20. w wieczor dwa kapry *Francuzkie* zapędziły ſię aż do *Liworno*, lecz za daniem ognia do nich, ieden poddać ſię muſiał, drugi ratował ſię ucieczką. Kapry te przybyły z *Porto Ferrajo*. Brzegi *Adryatyckie* zupełnie są iuż oczyszczone od nieprzyiaciela aż do *Fano* i *Ankony*, zkąd *Francuzi* cofneli ſię ku *Foglino* i *Spoletta*.— W pozycyi armiow pod *Alexandryą* żadna nie zaszła odmiana od czasu wziętey tamteyszey cytadelli. Nieprzyiaciel w wielu mieyscach nad rzeką *Bormida* popełnia rabunki, tym czasem nim w tey okolicy inne śrzodki przedſięwzięte zoſtaną, F. M. *Suwarow* dał rozkaz Generałowi *Klenau* ścigać nieprzyiaciela w retyradzie jego ku *Genui*, a tym ſposobem zbliżyć ſię z armią ſwoią.

Nadzwyczayny dodatek do Gazety Dworſkiey pod dniem 2. Sierpnia donosi rapport F. M. *Kray* o dalszym oblężeniu *Mantuy*. W nocy z dnia 24. na 25. kazał on ſzturm przypuścić do znayduiących ſię dwoch na grobli pomiędzy *Ceresa* i *Teé* ſzańcow przez korpusa ochotnikow należycie wspierane, tudzież napaść na nie przez ludzi pływać umieiących od ſtrony wod i bagnow. Szańce te ſzczęśliwie zdobyte zoſtały. Szaniec głowny od *Ceresa*, który był osadzony 5 armatami utrzymany zoſtał pod dowodztwem walecznego pułkownika [illegible] pomimo wycieczki przez nieprzyiaciela o świcie dnia uczynioney, i powtorzonych attakach iego, ſzaniec ten był zaraz połączony z innemi kommunikacyami, potrzebne bateryе przeciw nieprzyiacielowi zoſtały naprawione, i osadzone iednym batallionem z potrzebnemi ſtrzelcami. W tym ſamym czaſie nie tylko dwa batalliony poſtawione były pod *Ceresa* dla pomocy, ale nadto 3 baterye ſporządzone dla obrony z ciężką artylleryą. Waleczne woyſko nasze wyparło także nieprzyiaciela z przedniego ſzańca *Korola* nad ſtokiem twierdzy, gdy iednak ſzaniec ten nadto bliſko pod fortecą leży, a dalsze nasze roboty do oblężenia ſłużące, aż dotąd pomknięte zoſtały, przeto przeſtaliśmy tylko na zgromadzeniu znayduiących ſię tamże armat, a żołnierze nasi cofneli ſię do dalszych ſzańcow. Na dniu 26. F. M. *Kray* dowiedział ſię, iż nieprzyiaciel w nocy opuścił mocno ufortyfikowane przedmieście S. *Jerzego*, z zoſtawieniem wielu armat i ammunicyi, ieden batalion i ſzwadron woyſk naſzych zaiął zaraz to mieysce, i wszyſtkie potrzebne wzięte zoſtały śrzodki dla użycia tego przedmieścia do tym lepszego posunięcia oblężenia. Mieszkańcy tamteysi dali za przyczynę tego kroku nieprzyiaciela, iż ſię obawiał ſzturmu: a garnizon przez ciągłą ſłużbę i znaczne choroby już wiele ucierpiał. Teyże ſamey nocy nasze okopy na lewym ſkrzydle posunięte zoſtały, aż do ſtoku baſtionu *Pradella*, nieprzyiaciel naprawił wprawdzie teyże ſamey nocy niektore z zepsutych fortyfikacyow ſwoich, lecz w kilka godzin też ſame zoſtały znowu zburzone przez ogień nasz armatny, i tylko kiedy niekiedy nieprzyiaciel puszczał kule i bomby z odległych fortyfikacyow na naſze baterye i okopy, zręczney zaś broni nieprzyiaciel wcale już z palliſad ſwoich nie ſtrzelał, gdyż ſtrzelcy nasi nadto bliſko byli i przez zręczność wyſtrzałow ſwoich wſtrzymywali nieprzyiaciela uſiłowania. Dniem wprzody ſchwytani ieńcy opowiadali, iż garnizon *Francuzki* bardzo ieſt oſłabiony, i prawie iuż zluzowanym nie bywa.

z Londynu dnia 26. Lipca.

Podług nayświeższych wiadomości nadeszłych, flotta połączona *Francuzko-Hiszpańſka* przeszła ciasninę *Gibraltarſką*, i płynąc około brzegow *Portugalſkich*, ieſt na drodze do *Breſt*. Zadna przeto nie zaszła potyczka

między naszą i nieprzyiacielſkiemi flottami, iakkolwiek wieści o tym roznieſione były, kanonada którą ſłyſzano, była tylko między małemi ſtatkami woiennemi. Flotty nieprzyiacielſkie nadto wyprzedziły naszą, aby mogły być doścignionemi.

Inne wiadomości o flottach nieprzyiacielſkich są naſtępuiące: Kapitan *Burlton* na okręcie *Harlem* konwoiującym flottę handlową z *Minorki* do *Gibraltaru*, przybył tu z depeszami. Na dniu 8. wypłynąwſzy z *Minorki*, uyrzał na wschod część flotty połączoney, nazaiutrz doſtrzegał 57. okrętow woiennych. Lord *St Vincent* chory aż do niebespieczeńſtwa życia, miał nadzieię, iż wſzyſtkie okręty *Angielſkie* na dniu 9. ſtaną w ciaśninie *Gibraltarſkiey*. —Z *Lizbony* pod dniem 14. Lipca donoszą co naſtępuie: „Jeden officer morſki przybył tu lądem z *Gibraltaru*, po czym zaraz ſtatek ieden wyprawiono. Donioſł on iż na dniu 6 ſpoſtrzeżono tamże na wschod flottę *Francuzko-Hiszpańſką* i narachował 42. liniowych okrętow i 12. fregat. Depesze Lorda *St Vincent* i Generała *Ohara* toż ſamo potwierdzaią. Plan nieprzyiaciela ma być złączyć ſię z wielu okrętami w *Cadix*. *Ferrol* i *Rochefort* będącemi, a potym napaść na *Irlandyą*, może też zamyśla wſtrzymać wyprawę na brzegi *Hollenderſkie*.— Nasza także Admiralicya odebrała niezawodną wiadomość, iż flotty na dniu 6. widziane były w ciaśninie *Gibraltarſkiey*.— Flotta *Francuzka* wiſtocie ſamey 8 tyſięcy ludzi wysadziła była na ląd w *Genui*, dowiedziawszy ſię iednak o klęsce *Macdonalda*, wzięto ie nazad na okręty. Lord *Keith* był podowczas o 8 tylko mil morſkich od tego miaſta, lecz jak na nieszczęście nie wiedział o tym, iż flotta *Francuzka* tam krążyła.— Trzy fregaty *Francuzkie* powracaiące z *Egiptu*, ſchwytane od naszey flotty, ſą już w drodze do *Anglij*, gdy ze tknely ſię z flottą naszą, przymuszone były poddać ſię bez naymnieyszego wyſtrzału.— Flotta kupiecka z *Brazylij* od 57 i z *Rio de Janeiro* od 100 żaglow ſzczęśliwie do nas przybyły.— Gdy ieſt pewnością, iż nieprzyiacielſkie flotty woyſko lądowe na ſobie maiące przeszły cieśninę *Gibraltarſką*, przeto rząd rozkazał, aby flotta kupiecka z *Portsmuth* za granicę przeznaczona, ieszcze ſię z wypłynieniem ſwoim wſtrzymała.— Rząd nasz ma mieć wiadomość, jakoby *Nelson* miał już Krola *Neapolitańſkiego* nazad do Kroleſtwa ſwego wprowadzić, i że wchodził na tron wśrzod radosnych okrzykow poddanych ſwoich.— Xiąże *Kent* (Edward) pożegnawszy Króla wyiechał do *Ameryki*.— Wiadomości z *Filadelfij* donoszą, iż Ambaſſadorowi *Amerykańſkiemu* wyznaczono 48 tyſięcy dollarow dla negocyowania pokoiu z *Francyą*, 30 tyſięcy dollarow dla zawarcia traktatu handlowego z *Portą*, i 200 tyſięcy dollarow dla innych Poſłow *Amerykańſkich* w *Europie*.

W teatrze *Dublińſkim* przy zamknięciu Parlamentu dana oſtatnia ſztuka na teatrze wielkiey wrzawy była przyczyną. Lud zaczął krzyczeć *Insurrekcya*, na wspomnienie *Fitzgeralda*, braci *Sheares*, i *Arthur Oconnor*, wielkie powſtawały poklaſki; przeciwnie na wspomnienie *Caſtlereagh i Beresforda* miotano ſzyderſtwa, opierano ſię graniu aryi *Niech Bog zachowa Króla*. Na koniec rzucano rożne rzeczy z galeryow na parter, między innemi flaszę kwartową, która upadłszy przy iedney kobiecie, ſzczęściem żadney niesprawiła ſzkody. Z powodu tych rozruchow kilka osob wzięto do aresztu.

Już żadney nie podlega wątpliwości, iż woyna *Tipposaibowi* w *Indyach Wschodnich* ieſt wypowiedziana. Połkownik *Hartley*, który w nieprzytomności G. *Stuart* Armią *Bombayſką* dowodzi, podług oſtatnich ztamtąd wiadomości, wszedł iuż na gory dla przeyścia przez nie do kraiow *Tippo*.— Część flotylli Generała *Buonaparte*, która na brzegach *Syryiſkich* od *Sidneia Smith* zaiętą była, po żywey bitwie odbitą znowu zoſtała od trzech fregat *Francuzkich*. Kapitan *Miller* kommendant okrętu *Tezeusz* z częścią ekwipażu ſwoiego zginął na okręcie od rozpuknięcia ſię bombow, a porucznik *Busby* wpadł w ręce *Francuzow*.— Przy zdarzeniach pod *Akrą* z officerow *Angielſkich* ieden tylko *Sidney Smith* przy życiu zoſtał z *Dejem Algierſkim* zawarta zoſtała konwencya handlowa, na mocy którey świeżemi żywnościami opatrywać będzie ſiłę naszą lądową i morſką w *Minorce*.

z Paryża dnia 26. Lipca.

Nowy Miniſter wewnętrzny *Quinette* ma być wyſłanym na Ambaſſadę do *Berlina*.—Adminiſtracya Centralna Departamentu *Calvados* uchwaliła śrzodki, które użyte być maią w przypadku wylądowania *Anglikow*. Cała Gwardya Narodowa w tamteyszym Departamencie będzie zoſtawać pod rozkazami Generała *Avril*. Straż na wieżach ma być dniem i nocą odbywana. Jak tylko nieprzyiaciel nad brzegami ſię okaże, wszędzie w dzwony i w bębny na trwogę uderzą.—Armie połączone Generałow *Moreau* i *Macdonald* wynoszą 40. tyſięcy ludzi, a nowa Armia w *Sabaudyi* 30. tyſięcy.

Wiadomości z *Madrytu* donoszą, iż cztery fregaty *Hiszpańſkie* przybyły z *Lima* do *Korunny* z 8. millionami piaſtrow. — Policya zwraca teraz oko na wielu Cudzoziemcow do *Paryża* przybyłych. — Pensya Ob. *Otto* ſprawuiącego intereſſa Rzpltey w *Berlinie*, ieſt powiększona do 32. tyſięcy frankow.— W *Szambery* na dniu 14. Lipca ſpalono publicznie portrety *Merlina*, *Treilharda*, *Reveillera* i *Scherera*.—Miniſterium ſkarbowe żąda od tuteyſzych Bankierow 25. millionow, na ktore wyda aſſygnacye do przyszłey nowey pożyczki.

Minſter woienny podał żądanie do Ciała Prawodawczego, aby ci konſkrypcyini ktorzy około roboty broni pracuią, od ſłużenia w woyſku uwolnieni zoſtali, tudzież aby wszelka broń i miedź do osob prywatnych należąca zakupioną zoſtała.—Generał *Brouſsier* oddany do ſądu woiennego przez *Scherera*, poſłany teraz zoſtał do Armij *Alpeyſkiey*.— Nowy Miniſter ſkarbowy *RoberLindet* był członkiem Wydziału Ocalenia za czasow *Roberspierra*. Miał on pod ſwoią dyrekcyą żywność a mianowicie zboże w czaſie zagrażaiącego głodu. i bardzo ſię wſławił tą dyrekcyą — Bywszy kommendant *Paryża* Generał *Verdieres* ktory nie mało przykładał ſię do 18 Fructidora, mianowany ieſt kommendantem 13. dywizyi, a Generał *Dieche* kommendant w *Strazburgu* za czasow terroryzmu, kommendantem rotey dywizyi w *Carcaſſone*.—Lekarz *Bach* na ktorego roznieſiono pogłoſkę, iakoby w klubie miał mowić o podziale gruntow, zaprzecza tey wieści.

Depesze przybywaiące od Armiow zawieraią w ſobie tylko ſame ſzczeguły tyczące ſię Adminiſtracyi. W obuſtronnych Armiach ieſt teraz nieiakie zawieszenie broni. Każda woiuiąca ſtrona zatrudnia ſię zapełnieniem ſwoich ſtrat, i zdaie ſię niechcieć wydawać lub przyimować bitwy, jak tylko przy ſposobach zapewniaiących zadanie oſtatecznego ciosu.

Generał *Xaintrailles* donosi, iż nieodebrał poſiłkow ze ſrzodka kraiu, lecz razem oświadcza, iż ich niepotrzebuie dla utrzymania ſię w ſwoim ſtanowiſku przeciwko przemągaiącym ſiłom. Jeſt zawsze Panem gory St. *Bernarda*, i odnioſł tam nawet nieiakie nad nieprzyiacielem korzyści.

Lakanal bywſzy członek Konwencyi obeymuie mieysce Ob. *Marquis* do organizowania czterech Departamentow lewego brzegu *Renu*.

Dnia onegdayſzego zrana wielu ex-ſzlachty wzięto do aresztu w ſekcyach pierwſzego okręgu. Między niemi wymieniaią Obywatelow *Audelot*, *Corigny*, *Montchenait* i iego małżonkę.— Tegoż dnia rozſtrzelano Antoniego *Mistrel* rodem z *Taraſcon* przekonanego o emigracyą i ſkazanego na śmierć przez Kommiſſyą woienną. Nieiaki *Pauli* o tenże ſam wyſtępek zoſtał ſkazany na śmierć w *Caen* dnia 2 t. m.

Armie *Neapolitańſka* i *Florentſka* wſtrzymany maią żołd kilkomieſięczny i ſą bez odzieży, pomimo niezmiernych kontrybucyow w tych kraiach wybranych. (Dziennik *Meſſager*).

Karol *Heſſe* domaga ſię między innemi rzeczami ażeby przeyrzano regeſtra wielkiey części ſprzedanych dóbr narodowych za ladaiaką cenę agentom fakcyi Tryumwiralney oddanych, ażeby piiawkom ludu kazano zdać ſprawę za tyſiąc millionow obrońcom oyczyzny przyobiecanych. Spodziewa ſię, iż tym sposobem można będzie zebrać 300 millionow na dalsze prowadzenie woyny.

Akt oſkarzenia przeciwko Ex-Dyrektorom przez umyślną kommiſſyą Radzie 500 podany ieſt naſtępuiący: Iż kazali ſprzedawać lub ſami ſprzedawali nasze ammunicye, naszą broń, żywności, ſprzęty wszelkiego rodzaiu, i że nasze twierdze zoſtawili bez opatrzenia.— Iż byli w naywiększey bezczynności, gdy wszyſtko zapowiadało woynę, gdy nasi nieprzyiaciele czynili naywiękſze przygotowania: gdy Pulnoc wysyłała niezmierną liczbę ćwiczonego żołnierza.— Iż wysyłali nasze waleczne legiony bez oręża, bez ſił, bez żywności, ażeby były nad *Dunajem i Adygą* przez nierownie licznieyszego nieprzyiaciela wyrzynanemi.— Iż zatrzymali we ſrzodku kraju przeszło ſto tyſtęcy woyſka w momencie wypowiedzianey woyny.— Iż z własney ſwoiey woli deportowali w puſtynie *Arabſkie* 40 tyſięcy ludzi.— Iż zniechęcili i rozdrażnili Armią *Włoſką* ptzez wezwanie do ſądu G. *Championnet*, który zawoiował całe Kroleſtwo, i przez danie *Schererowi* naywyższey nad tą Armią kommendy.— Iż nie kazali karać Agentow i kommiſſarzow Dyrektoryatu oſkarzonych o zdzierſtwa i marnotrawſtwa w ſprzymierzonych Rzpltych; iż przez ſiłę zbroyną zniszczyli Konſtytucyą *Ciſalpińſką*, i okryślili iey władze.— Iż przerwali korrespondecyą między Agentami Dyplomatycznemi, i też korrespondencyą ſobie przywłaszczyli.—Iż uszczerbili ſamowładność Narodową, gwałcąc wolność Elekcyow przez wysyłynie kommiſſarzow obowiązanych do wpływania w nie podług myśli Dyrektoryatu, grożąc więzieniem tym, którzyby ſię nieſtosowali do woli (iak nazywali) Rządowey.— Przez posyłanie do kommiſſarzow Centralnych liſtow poufalnych, w których opisano były ſposoby ſkażenia opinii.— Przez bezkarność kommiſſarza Centralnego Departamentu *Sarthe* zaświadczoną Poselſtwem ſamego Dyrektoryatu.— Przez ſposoby poſtrachu, których ciż kommiſſarze Centralni używali na oddalenie Patryotow od politycznych Zgromadzeń. Przez liczne i arbitralne deſtytucye urzędnikow Republikanow bliſko przed elekcyami i pod pozorem anarchii dla oddalenia ich od wyboru ludu, co przyspieszyło przytłumienie ducha publicznego.— Iż ſtali ſię winnemi za arbitralne aresztowania.— Iż dopuścili odnowić ſię woynie *Wandeyſkiey* i *Szuanow*, którey powinni byli zapobiedz przez roſtropną baczność, albo ſię iey oprzeć ſiłami wewnątrz kraiu rozłożonemi.— Iż przez reakcyą ośmielili, a przez niekarność pomnożyli zaboyſtwa i morderſtwa wymierzone nayszczegulniey na urzędnikow Republikanſkich.—Nakoniec, iż przez wady swey Adminiſtracyi narazili exyſtencyą Rzeczypoſpolitey. „

Naſtępuiące pismo ſłuży za zasadę temu aktowi:

Ruelle dawny Agent Dyplomatyczny do Rady 500.

Obywatele Reprezentańci. Zgwałcenie territorium *Ottomańſkiego* przez wyprawę *Egipſką* ieſt bez wątpienia głowną przyczyną niebespieczeńſtw naszey Oyczyzny, ponieważ ta wyprawa wciągnela *Turkow* do nowey koalicyi, i że *Auſtrya i Roſſya* uwolnione przez to od wszelkiey niespokoyności ze ſtrony tego mocarſtwa, wyſłały przeciwko nam przemagaiące ſiły. Wyprawa więc *Egipſka*, która mimo tego uſkuteczniła ſię z wzgardą konſtytucyi, a nawet Reprezentacyi Narodowey, ieſt nayrzeczywiſtszym i naywiększym ſpiſkiem, iaki dotąd mogł być ułożony przeciwko wewnętrznemu i zewnętrznemu beſpieczeńſtwu Rzpltey. I niech nikt nieutrzymuie, iż nasze teraźnieysze ſzwanki ſprawiła nieudolność Ex-Dyrektorow, ieſt to owszem rzeczywiſta ich zdrada, gdy zważemy, iż zerwali z ſtanami Ziednoczonemi *Ameryki* w tymże czaſie iak z Państwem *Ottomańſkim*, dla dania tym sposobem więkſzey mocy i rozległości, gdy ieszcze do tych wszyſtkich zdarzeń zbliżemy rozmaite inne podſtępy które ich dyplomatyka ułożyła od dwoch lat w *Hollandyi*, *Szwaycaryi* i we *Włoſzech*.

Do umieszczoney w przeszłey Gazecie Kotrespondencyi z *Egiptu*, należo naſtępuiące pismo:

Do Redaktora Gazety Franckzkiey. — w Genui dnia 20. Meſſidor (7. Lipca.) Obywatelu. Mam ukontentowanie za powrotem moim do *Europy*, donieść ci niektóre ſzczeguły o czynnościach Armij *Syryiſkiey*, a między innemi iż dnia 16. Maja w momencie gdy dywizya Kontr-Admirała *Perée* opuściła te okolice, twierdza *Akra* była bombardowana przez Armią *Francuzką*. Okręty *Angielſkie Tygrys* i *Tezeusz* pod kommendą Komodora *Smith*, oraz kilka korwet i karawellow *Tureckich* ſtały w nieiakiey od-

ległości od miaſta. Co do dywizyi złożoney z trzech fregat i dwoch brygow, ta ſłabo uzbroiona udała ſię z *Alexandryi* i *Jaffy* z armatami i ammunicyami przeznaczonemi do oblężenia *Akry*; wysadziła na ląd część ſwoich własnych ammunicyow i cztery 18to-funtowe armaty, ktorych Armia iak naygwałtowniey potrzebowała, a które poſłużyły do bombardowania fortyfikacyow *Akry*. Po czterdzieſto-dniowym krążeniu nad brzegami *Syryiſkiemi*, gdzie s chwytała trzy ſtatki pocztowe *Angielſkie* i dwa *Ottomańſkie* powracaiące z *Konſtantynopola*, maiące na sobie artylleryą i 450. kanonierow *Tureckich*, wyczerpawszy wſzyſtkie ammunicye i żywności, udała ſię ku *Europie*. Dnia 18. Czerwca znaydowała ſię tylko o 18. mil od *Tulonu*, gdy flotta *Angielſka* z 29. żaglow złożona wypłynąwſzy przy ſprzyiaiącym wietrze z *Mahon*, uganiała ſię za nią przez 30. godzin, i przymuſiła ią do poddania ſię. Smutna ieſt rzecz zginąć przed portem, lecz dywizya zupełnie niewiedziała o ziawieniu ſię nowey Eſkadry *Angielſkiey* na śrzodziemnym morzu. Dopełniła iednak ſwoiego obowiązku, i ile to było w iey mocy, ſtała ſię użyteczną Armij *Syryiſkiey*.

(podpiſano) Villers *Kommiſſarz Marynarki.*

Dziennik *Klucz Gabinetow* donosi iako rzecz urzędową pod datą z *Konſtantynopola* dnia 8. Czerwca, wiadomość o zaięciu *Akry* przez *Buonaparte*, o weyściu tego wodza do *Damaszku*, i o jego poſtępowaniu ku *Stambułowi* na czele liczney armij.

Dnia 27. Lipca.

Liſt z głowney kwatery w *Cornigliano* pod dniem 12. t. m donosi naſtępuiące ſzczeguły: „Nasza Armia dotąd nieczynna, oczekuie na zupełne przyłączenie ſię armij *Neapolitańſkiey*. Po tym złączeniu i przybyciu poſiłkow ktorych oczekuiemy z *Nicei*, Generał kommenderuiący będzie czynił nowe poruszenia dla posunięcia ſię ku *Piemontowi*, i oſwobodzenia oblężoney *Alexandryi*. Nieprzyiaciel wie, iak mu wiele na tym zależy, ażeby wziął tę fortecę. Gdy obie armie zoſtaną całkiem złączone, nie będą formować iak tylko iednę pod kommendą Generała *Moreau*. Ofiarował on prawe ſkrzydło *Macdonaldowi* do dowodzenia, ale zapewniaią, że ten Generał będąc iuż Generałem kommenderuiącym, nie chce pod jego rozkazami zoſtawać. *Moreau* dowodząc iuż wprzod Armią *Reńſką*, i nabywszy daleko więcey ſławy, czy nie przyszedł we dwa lata potym ſłużyć w armij *Włoſkiey* iako Generał dywizyi pod *Jubertem, Delmas* i *Schererem*? *Moreau* potrzebuie wprowadzić inny porządek w ſwoiey Armij nim ią poprowadzi do boiu, dla tego każdy korpus ktory przychodzi od Armij *Neapolitańſkiey*, musi przed tym wodzem odprawić rewią. Wſzyſcy żołnierze tey armij którzy ſłużyli pod jego kommendą przy armij *Reńſkiey*, oświadczaią mu ukontentowanie ktore czuią iż będą ieszcze pod nim walczyli. Znayduie ſię wielu offícerow ſztabowych ktorych uſługi byłyby mu bardziey ciężarem, niżeli pożytkiem, z tey przyczyny odsyła ich do *Paryża*, ażeby ſię dopraszali o inne mieysce.

Ob. *Jenner* Miniſter nadzwyczayny Helwecki w *Paryżu*, donioſł Miniſtrowi związkow zewnętrznych iż ſię iuż ſkończyło jego poſelſtwo, ponieważ trzy Dekady dla ratyfikacyi Traktatu handlowego umowione, dwa razy iuż mineły, a Rada 500. ieszcze go dotąd niepotwierdziła.

Kommiſſya z Rady Starszych maiąca polecone ſobie roztrząśnienie Rezolucyi ſtoſowney do pożyczki ſtu millionow, zgadza ſię iednomyślnie na iey odrzucenie. Wkrotce podany będzie w tey mierze rapport przez Ob. *Cretet*.

Bertrand z Dep: *Calvados* ma ponowić ſwoy wnioſek ſtoſowny do zamknięcia Liſty Emigrantow.

Caraccioli dawny ſekretarz legacyi *Neapolitańſkiey* w *Paryżu*, zoſtał przed kilku dniami aresztowany i do Kancellaryi Centralney zaprowadzony.

Donoszą z *Lugdunu*, iż Generałowie *Championnet* i *Lapoype* znayduią ſię w tym mieście; iż Kawaler *de Saint Roſe* bywſzy Major w woyſku Krola *Sardyńſkiego*, znayduiący ſię tam *incognito*, zoſtał aresztowany iako potaiemny Agent zagranicznych Mocarſtw; oraz że wielu Manufakturzyſtow przedſiewzieli zamknąć ſwoie warsztaty z przyczyny wſtrzymanego handlu.

Dnia onegdayszego Dyrektoryat wydał do Rady 500 Poselſtwo, w którym przekłada iey potzebę poſtanowienia mądrego Prawa względem wolności druku, osobliwie z przyczyny niewſtrzemięźliwości, przymowek i oſkarżeń iakich Dziennikarze i wydawcy innych pism pozwalaią ſobie.

To Poselſtwo odeſłane zoſtało do kommiſſyi, i rozkazano ie podać do druku. — *Dziennik wolnych ludzi* wyraża w dziſieyszym numerze: To Poselſtwo ieſt takie, iakiegośmy ieszcze od uſtanowienia Dyrektoryatu niewidzieli, a Republikanie tak częſto oszukiwani, uważać ie będą iako pierwszy iako iawny Akt reakcyi, która ieſt od kilku dni zapowiedziana.

Ambaſſador *Hiſzpańſki* przy naszym Rządzie odebrał dnia onegdayszego depesze od P. *de Bouligny* miniſtra ſwoiego dworu przy *Porcie* zoſtaiącego. Te depesze okazuią iak wątpliwe ſą w zagranicznych Gazetach donieſienia o mniemanych klęſkach, które miał odnieść G. *Buonaparte*. Liſty P. *de Bouligny* wyrażaią w treści, iż wodz *Francuzki* po wzięciu *Akry* (ta forteca ieſt więc nie zawodnie w ręku *Francuzow*) opanował *Damaſzek*, i zgromadził wielką Armią *Druzow*, z którą pomyka ſię ku *Stambułowi*. Dway kutyerowie przybyli do *Konſtantynopola* z temi ſzczegułami; które mocno przeraziły W. Sultana i iego miniſtrow. Rada Dywanu zgromadziła ſię w iednym dniu trzy razy, co ieſt dowodem wielkiey trwogi. Miniſtrowie *Angielſki i Roſſyiſki* byli na tęż Radę wezwani, i natychmiaſt wyprawiono kuryera do *Peterzburga*.

Dnia wczorayszego Rada 500 wydała ſwoy wyrok odrzucaiący z Przyſięgi Republikantſkiey ſłowo: *nienawiść dla Anarchij*. *Jourdan* podaiąc formę tey przyſięgi, rzekł: „Czternaſty Lipca i dzieſiąty Sierpnia, były dniami Anarchicznemi; Lud *Francuzki* w ten czas więzy ſwoie potargał. Możnaż zaprzyſięgać nienawiść ſprawcom tych zdarzeń. Po tych dniach wielkie wprawdzie naſtąpiły nieſzczęścia, lecz w ten czas Rząd nie był zapewne anarchicznym. Przyſtoſowanie tego wyrazu było wynalezione przez potwarz dla oſłabienia iedności Republikanow. Nie usprawiedliwiam rewolucyinych nierządow; lecz ieżeli niektorzy ludzie ſtawiali krwawe rusztowania, Narod ogłoſił Rzpltę. Przyſięga powinna być odmieniona, ponieważ poprzyſięgliśmy nienawiść dawney władzy. Przyſięga obywatelſka powinna być iasna i niepodpadać żadnemu fałszywemu tłomaczeniu. Proponuie naſtępuiącą formę: *Poprzyſięgam przywiązanie i wierność dla Rzpltey i dla Konſtytucyi roku 3go; poprzyſięgam opierać ſię z całey mocy przywroceniu dawney władzy do Francyi.*

Na ſeſſyi Rady 500 dnia 24. *Quatreme Disjonval* czytał liſt piſany do ſiebie przez iednego patryotę *Batawſkiego*. W liście tym wszyſcy prawie Miniſtrowie i Agenci *Francuzcy* którzy do *Hagi* wyſyłani bywali, ſą oſkarżeni o zniszczenie dochodow ſkarbowych, o zaprzedanie marynarki *Anglikom*, i przygotowanie powrotu dla Stadudera. *Noel*, *Lombard* i Miniſter *Batawſki Schimmelpenink* mianowicie ſą oſkarżeni. Liſt ten odeſłano do Dyrektoryatu.

Na teyże ſeſſyi czytano po drugi raz oſkarżenie przeciwko ex-Dyrektorom.

Dyrektoryat przeſłał Radzie wiadomość o ſtanie Arsenałow i o ſpoſobach doſtarczenia orężow obrońcom Oyczyzny. Dyrektoryat donosi, iż potrzeba ieſt 400. tyſięcy broni dla nowych konſkrypcyinych, i że ku temu naywieksze uſiłowania będą zwrocone. Do tego Poſelſtwa przyłącza rapport Miniſtra Woiennego, przekładaiącego potrzebę niektorych prawodawczych śrzodkow. — Rapport ten po przeczytaniu, odeſłanym zoſtał do Kommiſſyi Woienney.

Na ſeſſyi w Raytszuli, *Coignard* w obszerney mowie wyſtawia machiawelizm z iakim bywszy Dyrektoryat przywięzywał pewne omamienie do ſłowa *Anarchia*, z którego zrobił ſobie oręż dla zabijania nayczyſtſzych i naygorliwszych Republikanow. Mowił iż Król *Duńſki*, *Lafayette*, *Dumourier* etc. nadawali Rewolucyi *Francuzkiey* imie Anarchij, a członki zgromadzeń Konſtytucyinego, Prawodawczego i Konwencyi, nazywane były Anarchiſtami; oświadczył także iż *Merlin* ſam naywiększy Anarchiſta, był iednym z tych, ktorzy przeciwko temu wyrazowi z iak naywiększą powſtawali zapalczywością; iż wreszcie, to nazwiſko było tylko odnowione przez Tryumwirat, lecz że proſto pochodziło z *Anglij*, gdzie Prezbiteryanie nadawali ie tym wſzyſtkim, którzy ſię ſprzeciwiali ich powſtaiącym na wolność zamiarom. Mowca kończy ażeby proponować Adreſs do Ciała Prawodawczego z żądaniem odmienienia formy przyſięgi Republikantſkiey, i ażeby zamiaſt ſłow: *nienawiść dla Anarchij*, wyrażono: *nienawiść dla dawney władzy, i nienaruszone przywiązanie do Rzpltey Francuzkiey iedney, nierozdzielney i demokratyczney.* — (Jednomyślnie przyięto z okrzykami po tyſiąc razy powtarzanemi, niech żyie Rzplta *Francuzka* iedna, nierozdzielna, i demokratyczna, i odeſłano do Kommiſſyi Redakcyiney.)

Na teyże ſeſſyi *Drouet* przypomina, iż od trzech dni naznaczono porządek dzienny dla obiawienia wielkiey konspiracyi Roialiſtow zaſkarżoney przez *Jourdana* w Radzie 500. Okazuie ſwoie podziwienie, iż ieſzcze żaden mowca nie odezwał ſię w Towarzyſtwie w tey tak gwałtowney okoliczności. Nalega osobliwie ażeby odkryć fakcyą *Orleańſką*, ktora zdaie mu ſię bydź taż sama co w roku 1791. Twierdzi, iż przez tę marę konſtytucyiną chcą przywrocić z cicha tron dla *Orleana*; iż to ieſt taiemnym zamiarem ſpiſku Ex-dyrektorow etc. Nalega na Towarzyſtwo ażeby ſię zatrudniło tą fakcyą *Orleańſką* tym troſkliwiey, iż ludzie którzy brali czasem na ſiebie Republikantſkie maſki, nie są tym intrygom obcemi.

Tuteysze Kluby chcą także oddzielne ſwoie dzienniki wydawać. Klub w Raytszuli rozsądnie zapał ſwoy miarkuie, wiele światłych osob weszło do niego, dla kierowania umyſłami. Lucyan *Buonaparte* wszedł także do tego Klubu. Naygorętszym Jakobinem ieſt Felix *Le Pelletier*. Uczynił on niedawno wniosek uſtanowienia Kommiſſyi, któraby podała śrzodki do zagruntowania dobra publicznego.

z Bruxelli dnia 27. Lipca.

Woyſka przeznaczone do obrony naszych brzegow, ſą podzielone na trzy korpusy; pierwſzy i nayznacznieyſzy, ieſt poſtawiony w okolicach *Bruges*, *Oſtendy* i *Blankemburga*, drugi zaymuie pozycye na płaszczyznach od tego mieysca aż do *Nieuport*; trzeci ieſt podzielony do *Ecluſe*, *Hulst*, *Axel* i *Sas-de-Gand*. Stanowiſka te tak są urządzone, że woyſka mogą ſię zgromadzić w kilku godzinach i udać ſię na mieysca od nieprzyiaciela napaſtowane. Generał *Beguinot* kommenderuie całym nadbrzeżem, to ieſt od *Nieuport* aż do uyścia *Skaldy*. — Kilka oddziałow kawaleryi weszło do lasu *Soignes*; Insurgenci cofneli ſię na ich zbliżenie. — Konſkrypcyini Departamentow *Marny*, wyższey *Marny*, *Ardenow*, *Meurthe* etc. maią ſię niezwłocznie udać do depozytu *Luxemburſkiego*, gdzie odebrawszy ubiory, broń i kommendantow, przeydą potym na prawy brzeg *Renu*. Konſkrypcyini departamentow *Somme*, *Nord*, *Pas de Calais*, pomkną ſię ku naszym brzegom, gdzie podzieleni będą zacząwszy od *Dunkierki* aż do uyścia *Skaldy*, wielka liczba przyszła iuż na ſwoie przeznaczenie i doſtała broń. — W przyſzłey Dekadzie oczekuiemy na woyſka ze śrzodka kraiu. Te woyſka udać ſię maią do *Renu*.

Dnia 28. Lipca. — Generał *Tilly* przybył tu; i czyni mocne przygotowania przeciw insurgentom. — Na obronę brzegow naszych, ściąga ſię liczne woyſko z śrzodka *Francyi*. *Oſtenda*, *Nieuport*, *Sluis*, i *Sas de Gand*, wkrotce w ſtanie oblężenia ogłoszone zoſtaną. — Z *Leodium* 23. tyſiące broni będzie poſłaney dla konſkrypcyinych na prawy brzeg *Renu*. Wkrotce znowu 27. tyſięcy w toż mieysce ieſt przeznaczoney.

z Hagi dnia 30. Lipca.

Generał *Brune* ogłoſił iuż całemu woyſku naszemu, iż generalna kommenda nad nim powierzona mu ieſt od

rządu naſzego, zapewniaiąc, iż niepodległość Rzpltey *Batawſkiey* utrzymaną zoſtanie.— Nowy *Francuzki* Poſeł *Florent Guyot* przybył tu z *Paryża*. Nie oddał ieszcze liſtow kredencyalnych, miał atoli konferencye rozmaite z Generałem *Brune*, *Daendels* i wielu członkami rządu.— Dziś trzecia część nowa wniydzie do Ciała Prawodawczego.— *Anglicy* zaieli nam znowu na wyſokości wyspy *Ameland* kilka ſtatkow.— Z *Marsylii* donoszą nam, iż Dey *Tripolitańſki Danij* woynę wypowiedział.

z Amſterdamu dnia 24. Lipca.

Dyrektoryat Wykon: wydał rozkaz ſtosuiący ſię do niepoſłuszeńſtwa prawu uzbroienia, zaleca poſtępować z naywiększą ſurowością z niechcącemi zadosyć uczynić temu Prawu, aresztować ich natychmiaſt i oddawać do regularnego Narodowego woyſka; czuwać z naywiększą ſtarannością na obroty wewnętrznych nieprzyiacioł Rzeczypospolitey, osobliwie w momencie, gdy granice mogłyby być obcym zagrożone naiazdem etc.

Z *Groningi* donoszą pod datą d. 17: Dnia onegdayſzego wieczorem ſtatek ieden z *Amſterdamu* płynący przywiozł wiadomość, iż tylko nieiakim cudem wymknął ſię z rąk *Anglikom*, ktorzy codziennie przybywaią na zabieranie ſtatkow na kotwicach znayduiących ſię; mieli nawet śmiałość wysadzić 70 ludzi przy *Usqueſt*, lecz za zbliżeniem ſię ſiły zbroyney, powrocili do ſwoich okrętow.

z Peterzburga dnia 17. Lipca.

Gazeta naſza Dworſka umieściwſzy wſzyſtkie zwycięztwa we *Włoſzech* i *Szwaycaryi* nad *Francuzami* otrzymane, dodaie ieszcze naſtępuiące wiadomości. „ W *Paryżu* Dyrektorowie *Treilhard*, *Lareveillere* i *Merlin* ſą złożeni z urzędow, a *Sieyes* oſkarżył ich, iż tak nazwanych miniſtrow w *Raſtad* zabić kazali. Nieiaki *le Maire* dopełnił tey zbrodni, a mundury huzarſkie w *Strazburgu* były robione.— To podeyrzenie, iż rząd *Francuzki* należał do zaboyſtwa pod *Raſtad* coraz bardziey ſię wzmaga, i żaden człowiek z honorem, pomyśleć nie może aby *Auſtrya* to zrobić miała. To ieſt nadewszyſtko dziwną rzeczą, iż ſubalterni ktorży nawet do kongreſſu nie należeli, z naywiększym zapałem mięszali ſię do tey rzeczy.

Od brzegow Menu dnia 22. Lipca.

Generał *Müller* i *Baraguay d'Hilliers* znayduią ſię ciągle w *Moguncyi*. Pierwſzy zatrudnia ſię organizacyą Armij *Reńſkiey*, drugi na Szefa ſztabu generalnego tey Armij ieſt przeznaczony.

Arcy-Biſkup *Florencki* rozkazał wyſtawić relikwie S. *Andrzeia*, *Corſini*, *Maryi Magdaleny*, *S. Antoniego*, *i S. Zenobiuſza*, dla podziękowania im, za oſwobodzenie *Toſkanij* od *Francuzow*.

W *emerydach geograficznych* na mieſiąc Lipiec długość *Alexandryi* oznaczona na iedną godzinę, 50 minut i 20 ſekund na wschod *Paryża*. Liczba mieszkańcow wynosi 20 tyſięcy. *Kair* mieści ich w ſobie 300,000. Uczeni *Francuzcy* w *Kairze* mieszkaią w wielkim domu dawnego *Beja*, przy ktorym rozległy ieſt ogrod, gdzie buduią nowe obserwatorium. Wielu z pomiędzy nich przyięło rozmaite urzędy, ktore procz ſwoich prac uczonych odbywaią. Podatek gruntowy wynosi 20 millionow. *Quenot* officer morſki, ktory niedawno z *Egiptu* do *Paryża* powrocił, zaręcza, iż *Buonaparte* utrzyma ſię w tym kraiu.— Morowa zaraza przez lat 15 tylko trzy razy graſſowała w *Egipcie*.

z Strazburga dnia 24. Lipca.

Liſt z głowney kwatery z *Baden* pod dniem 17 donosi, że *Auſtryacy* ſą bardzo w małych ſiłach w tey okolicy, a *Francuzi* przeciwnie odbieraią codziennie poſiłki. *Auſtryacy* zebrali oboz z przed *Zurich*, i założyli go za tym miaſtem, cofnęli także artylleryą, ktorą mieli w *Zurich*. Głowna kwatera Arcy-Xiążęcia *Karola* zoſtała przenieſioną z *Klotten* do *Flach*, a Generała *Hotze* z *Zurich* do *Klotten*. Donosi nam liſt z *Berny* pod d. 19, iż odznaczono oboz na wysokości *Friburga*, dla 10. tyſięcy woyſka *Francuzkiego*, ktory będzie formował korpus rezerwowy pod dowodztwem Generała *Hardi*. Dnia 17 weszło do tego obozu 800 konſkrypcyinych, dla odprawiania ćwiczeń woyſkowych.

Dnia 26. Lipca.

Mowią, że Generał *Mengaud* ma przybyć do *Besançon*, dla obięcia kommendy nad 6tą dywizyą woyſkową, ktora do tego czasu będzie formować część Armii *Maſſeny*. Generał *St. Cyr*, ktory od kilku dni poiechał do *Włoch*, powraca do Armii *Reńſkiey*, przy ktorey mowią, iż będzie dowodził prawym, Generał *Müller* lewym ſkrzydłem, a Generał *Hautpoult* kawaleryą.

Dnia 27. Lipca.

Generał *Schauenburg* zoſtał obrany Inspektorem Infanteryi przy Armii *Francuzkiey* w *Helwecyi*. *Dubois Crancé* ma zaiąć też ſamą rangę przy Armii *Reńſkiey*.

Generał *Müller* przybył tu z *Moguncyi*.— Donoszą z *Bazylei* pod datą 26, iż zawczoray mały korpus *Francuzki* od dywizyi *Souhan*, posunął ſię aż w okolice *Schoppheim* o pięć mil od *Bazylei*, ſtoczył bitwę z *Auſtryakami*, ale ta była mało znacząca. Mowią, że głowna kwatera Armii *Francuzkiey* będzie wkrotce przenieſiona do *Arau*.— Przy *Suhn* ma bydź założony oboz z 20 tyſięcy woyſka.— Ob. *Ochs* przybył do tego miaſta.

z Szwabij dnia 24. Lipca.

Wielu utrzymuie, iż *Szwaycarya* wkrotce przeſtanie bydź teatrem woyny. Woyſka *Auſtryackie* znayduią tam wiele trudności ktorych żadna waleczność pokonać nie może. Kray ieſt ubogim i wyniszczonym. Niedoſtatek wielki czuć ſię daie, a dowoz ieſt i ciężki i zbyt powolny. Procz tego, nie można tego utaić, iż ieſzcze bardzo wielka część mieszkańcow ſprzyia zasadom, ktorych okropna rewolucya *Francuzka* była nauczycielką. Wielu przeto wnoſi, iż armia Cesarſka dopoty tylko w *Szwaycaryi* utrzyma ſię, dopoki fortece *Włoſkie* nie upadną, i kray *Genueńſki* od *Francuzow* nie zoſtanie opuszczonym, na ow czas teatr woyny nad *Ren* przenioſłby ſię. Za nadeyściem woyſk *Roſſyyſkich* do kraiu naszego, Stany *Wirtemberſkie* zapewne odmienią upor w żądaniach ſwoich. Xiąże zerwie może traktat pokoiu z *Francyą*, do ktorego ſtany potrafiły nakłonić zmarłego oyca iego.

Liczba woyſk *Francuzkich* góry *Albis* zaymuiących pod Generałem *Maſſeną* wynoſi do 26 tyſięcy ludzi.— Generał Feldzeugmeiſter Cesarſki Hrabia *Olivier Valllis* na dniu umarł w głowney kwaterze. Był on naypierwszym w kommendzie po Arcy-Xiążęciu.— Generał *Maſſena* pragnie aby od ſtrony *Moguncyi* dywersyą uczyniono na prawym brzegu *Renu*, iak tylko korpus woyſka pomiędzy *Worms* i *Coblentz* doydzie do 15 tyſięcy ludzi.— Od *Villingen* aż do *Offenburga* nowy rodzay telegrafow ieſt wyſtawiony. Składaią ſię one z 4 chorągwiow białych i czerwonych, ktorych rozmaity obrot robi korrespondencyą.

z Bayreuth dnia 1. Sierpnia.

Na dniu 25 Lipca pierwſzy oddział korpusu *Moſkiewſkiego* wſzedł do *Bawaryi*. Korpus od 10,200 ludzi z 11 tyſiącami kawaleryi idzie w trzech oddziałach do *Szaffuzy* gdzie ma ſtanąć na dniu 3. Września. Reszta dwiema kolumnami idzie do *Szwabij*. Pierwsza kolumna zoſtaie pod dowodztwem Generała *Kozłow*, druga pod Xiążęciem *Gorczakow*.

z Berny dnia 23. Lipca.

Donoszą z *Stanz*, że korpus woyſk *Francuzkich*, ktory ſię znaydował z tey ſtrony, ieſt w poruszeniu ku granicom kantonu *Uri*. *Auſtryacy* ſtoiący w okolicy *Schwitz*, zoſtali wzmocnieni i posuneli ſię ku *Altorf* Do *Vevai* przybyło kilka tyſięcy woyſka *Francuzkiego*, ktore ma ſię udać do *Walezyi*, korpus Armii Generała *Tarreau* ma wynoſić do 20,000 ludzi. W okolicy *Genewy* przybywa wiele woyſk ze ſrzodka *Francyi*, i ma być założony oboz z 20 tyſięcy ludzi przy tym mieście.

z Liworno dnia 19. Lipca.

Zoſtaiemy tu znowu pod rządem naszego Xiążęcia. W nocy z dnia 16 na 17 woyſka *Francuzkie* opuściły miaſto tuteysze. *Francuzi* wyszli także z *Florencyi* na dniu 5 Lipca. Miniſter *Francuzki Reinhard* przybył ztamtąd do *Liworno* i udał ſię wraz z całą familią i konsulem *Kercy* na okręt *Amerykańſki*, ktory potym od *Anglikow* zaięty zoſtał. Na dniu 16. w nocy przybył kuryer do tuteyszego kommendanta *Francuzkiego* Generała *Dagobert* z rozkazem aby natychmiaſt wyszedł z *Liworno*, wspomniony Generał udał ſię przeto do bywszego Gubernatora miaſta Generała Xiążęcego *La villette* i do kamery handlowey, i z niemi zawarł kapitulacyą, podług ktorey wszyscy pozoſtali chorzy maią bydź w szpitalach z przyzwoitą ludzkością opatrywani, a po uzdrowieniu ſwoim odeſłani do Armii *Francuzkiey*. Garnizon w *Portoferrajo* ma bydź pod opieką Gubernatora odeſłany do armii *Francuzkiey*. Kupcy ktorym *Francuzi* za doſtawienie ołowiu i ſaletry winni pozoſtali, odbiorą w nadgrodę wſzyſtkie maiątki i ſprzęty do armii *Francuzkiey* podług prawa zdobyczy należące, i zoſtawione.—Zaraz po wyiściu *Francuzow* wszyſtkie drzewa wolności podcięte zoſtały. Pospolſtwo wydawało okrzyki radosne, a osoby przychylne *Francuzom* i żydzi muſieli bydź bronieni przeciw zapalczywości Ludu. Obraz W. Xiążęcia i W. Xiężney nieſiony był w proceſſyi na teatr, ktory rownie iak całe miaſto zoſtał oświeconym, Zydom nie dozwolono oświecać ſwoich domow. Dziś intereſſa zwyczayny bieg znowu wzięły. Z *Pizy Francuzi* wyszli na dniu 17. Kommissarz *Francuzki Reinhard* (teraz mianowany w *Paryżu* miniſtrem intereſſow zagranicznych) ktory z okrętem *Amerykańſkim* ſchwytany zoſtał od *Anglikow*, wraz z ſekretarzem *Kerner* i konsulem *Kercy* ma bydź do *Porto longone* lub do *Palermo* zawiezionym.

Od granic Włoſkich dnia 20. Lipca.

Odkryty na dniu 9. ſpiſek w *Medyolanie*, rozciągał ſię aż do *Turynu*. Wiele Panien nawet do niego należało.— Galerya obrazow W. Xiążęcia *Toſkańſkiego* w *Florencyi* zoſtała nietknięta. Xiąże ten napowrot do ſwoiey ſtolicy ieſt ſpodziewanym. — Armia oblegaiąca *Mantuę*, wynosi do 33. tyſięcy. Z częścią iey, 10. tyſięcy wieśniakow pracuie około ſypania ſzańcow.

OBWIESZCZENIA

Krol Jmć Pruſki raczył poſtanowić osobiście naywyższym wyrokiem ſwoim, że lubo do zakupywania w kraiu popiołow i potażow do fabryk potażowych i bielarniow nie potrzeba wyrabiać ſobie zwykłych, iak dotąd konsensow; lecz kupno takowe za wolny dla każdego ſpoſob zarobkow uważane być powinno; zaś wywoz potażow z Prowincyow: Szląſka, Pruſs Południowych, Magdeburga, Pomeranij, Marchij nowey i Elektoralney za granicę, z wyłączeniem iednak popiołow na uprawę roli i paſtwiſk przeznaczonych ieſt zakazanym; atoli czyni ſię przytym wyraźne oſtrzeżenie, że zakaz takowy rozciąga ſię ſzczegulnie do wysyłania, za granicę: gdyż przewoz potażow z iedney Prowincyi Kroleſtwa do drugiey, zoſtawia ſię wolnym, iak dotąd. Co ſię zaś ściąga do przechodu obcych i wywozu Potażow Pruſko-Południowych do Elbląga i Gdańſka, ma ſię zoſtać rozporządzenie dotąd w tey mierze exyſtuiące w ſwey mocy. Takowe rozporządzenie podaie ſię więc do wiadomości publiczney z dodatkiem, iż pograniczne komory celne i konsumpcyine odebrały zalecenie, na wywoz Potażow za granicę nakazany, nayściśleyszą dawać baczność. — Dan w Warſzawie dnia 29. Maja 1799. roku.

J. K. Mci Pruſs Południowych Woyſkowa i Ekonomiczna Kamera.

Gdy dla dobra Fabryk ſkurzanych krajowych poſtanowiło ſię; iż ſkury baranie wyprawne farbowane i gładzone, pospolicie Kordywan głancowany lub Saffian, zwane, iuż więcey z obcych kraiow na handel wewnętrzny do Pruſs Południowych nie maią być wprowadzane; i ſtoſownie do takowego poſtanowienia wſzelkie urzędy celne, konsumpcyine i poborowe iuż inſtrukcyą odebrali: przeto ſię o tym Publiczność uwiadomia. — w Warszawie dnia 8 Lipca 1799. roku.

Kamera J. K. Mci Pruss Południowych Woienno-Ekonomiczna.

Gdy polowania większe i mnieysze w borach i polach naſtępuiących do Intendentury Warszawſkiey należących, iako to: *a)* Z tey ſtrony Wiſły Pola: w Biſkupicach, Domaniewie, w Odolanach, w Jelonku, w Czarowie, w Rądzie, w Marymoncie, w Szopiu, w Woytoſtwie Mokotowſkim, w Wawrzyszewie, w Zbikowie, w Tworkach, w Bonkach. *b)* Z tamtey ſtrony Wiſły, Pola: w Brudnie, w Grodziſku, w Markach, w Zieranach, w Brudniu bory i pola, pod Kamionkiem, Kawenczynem, Goſławem, Wygodą i Zomkami, na dwa lata, to ieſt od S. Bartłomieia r. b. do tegoż dnia w roku 1801. dnia 20. Sierpnia publicznie więcey daiącemu w arendę wypuszczone być maią, i przeto ſię życzących sobie takowey arendy wzywa, aby ſię w dniu naznaczonym o godzinie 10tey przed południem w tuteyszym Pałacu Kollegii znaydowali i offertę ſwoią do Protokułu podali, a mogą być pewnemi, iż onym arenda, gdy takowa offerta będzie mogła być przyiętą, z oſtrzeżeniem wyższey approbacyi przyznaną zoſtanie. — w Warszawie dnia 30. Lipca 1799. roku.

Kammera J. K. Mci Pruſs Południowych Woienno-Ekonomiczna.

DONIESIENIA.

Aukcya zegarka złotego, łyżek srebrnych ſtołowych, porcellany, faiansu, ſzkła, miedzi, żelaſtwa; pościeli i bielizny, ſukien, pasow bogatych, meblow i rożnych ſprzętow domowych, obrazow i xiążek, odprawiać ſię będzie dnia 14. bieżącego mieſiąca i dni naſtępuiących o godzinie drugiey po południu, za gotowe pieniądze w grubey monecie w domu pod Nrem 46. przy ulicy Piwna zwaney ſytuowanym.

U Kollektora Lotteryi *Heymana* na Trębackiey Ulicy Nro 631. mieszkaiącego, 5000. Talarow na Ner 8350. wygrano zoſtało. U tegoż ſamego doſtać można do 3ciey Klaſſy Berlińſkiey Lotteryi Loſſy całkowite, połowe i cwierci.

Kantor tey Gazety jeſt w Rynku Starego Miaſta, w Kamienicy JP. Eberta, pod Nrem 65. na drugim piętrze— Exemplarz gr: 20.